

Тучковська І. І.,
к.е.н., доц., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Анотація. У статті розглянуто особливості організації анімаційної діяльності, визначено коло основних понять, розкрито аспекти, що визначають зростання ролі даного виду діяльності для залучення туристів. Запропоновано й обґрунтовано функції та напрями анімаційної діяльності, а також визначено можливості впровадження у практику туристичної діяльності анімаційних програм, застосовуючи зарубіжний досвід. Виокремлено основні функції анімаційної програми та запропоновано нову для "Limak Lara Deluxe Hotel & Resort". Визначено складові моделі фахівця туристської анімації та методи в процесі підготовки організаторів туристського дозвілля. Подальші дослідження повинні бути спрямовані на розробку інноваційних методів для анімаційних програм, що забезпечуватимуть загалом анімаційну діяльність в індустрії гостинності України.

Ключові слова: анімація, анімаційна діяльність, анімаційні послуги, туристична діяльність, туристичний продукт, туристичні підприємства, дозвілля, індустрія гостинності.

Tuchkovska I. I.,
Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel & Restaurant Business, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

FEATURES OF THE ANIMATION ACTIVITY ORGANIZATION IN THE HOSPITALITY INDUSTRY

Abstract. In the article the peculiarities of the animation activity organization are considered, the range of basic concepts is defined as well as the aspects that determine the growth of the role of this type of activity for attracting tourists are revealed. The functions and directions of animation activity are proposed and grounded, as well as the possibilities of introducing animation programs into the practice of tourist activity with using the foreign experience. The main features of the animation program are outlined and the new one offered for the "Limak Lara Deluxe Hotel & Resort". The components of the model of a tourist animation specialist as well as methods in the process of training of tourists' leisure organizers are determined. Further research should be aimed at the development of innovative methods for animation programs that will generally provide animation activities in the Ukrainian hospitality industry.

Key words: animation, animation activity, animation services, tourist activity, tourist product, tourist enterprises, leisure, hospitality industry.

Постановка проблеми. Світовий досвід діяльності організаторів туристичної діяльності показує, що вони все більше зусиль спрямовують на урізноманітнення, поживлення, підвищення привабливості турів незалежно від видів туризму. Слід зазначити, що український туризм не може конкурувати з передовими туристичними країнами світу в темпах удосконалення галузі. Одна з причин такого стану речей – відсутність чітко окреслених шляхів застосування інноваційних технологій, в тому числі і анімаційних. Відтак постає проблема розробки і впровадження у практику вітчизняної туристичної діяльності анімаційних програм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема анімації дозвілля досліджується Ж. Дюмазедьє,

П. Безнар, Р. Лабурьє, які зазначали, що феномен анімації має подвійне значення: з одного боку, як метод пристосування і соціальної терапії, з іншого, – як ідеологія звільнення через участь [7]. Дослідженню активного, культурного, рекреаційного дозвілля, сучасного менеджменту туристичної анімації присвячені праці російських науковців. Ю. А. Стрельцов акцентує увагу на актуальності аналізу анімаційної діяльності у вільний час [9], Н. І. Гараніна, І. І. Булигіна [2], Т. І. Гальперіна [3] запропонували методіку сценарно-режисерської розробки анімаційних заходів. Вітчизняні дослідники також висвітлюють різні аспекти анімації в рекреаційно-туристичній діяльності. С. М. Килимистий [4] вперше комплексно вивчає анімацію

туризму як культурно-рекреаційну діяльність, С. І. Байлик [1] розкриває спортивно-оздоровчі аспекти готельної анімації, О. І. Міхо [8] окреслює коло питань підготовки фахівців сфери туризму до організації анімаційної діяльності.

Постановка завдання. Проаналізувати чинники, що впливають на формування анімаційних послуг, зазначити основні функції та напрямки анімаційної діяльності та визначити можливості впровадження у практику вітчизняної туристичної діяльності анімаційних програм, застосовуючи зарубіжний досвід.

Виклад основного матеріалу дослідження. У туризмі анімація поживає, активізує відпочинок туристів. Метою анімаційної діяльності є супроводження відпочинку людини до фізичного відновлення через відчуття радості та задоволення потреб у творчій відтворюючій діяльності [8].

У світовій практиці сфери туризму анімація проявляється у різних формах. Найчастіше її пропонують як одну з туристичних послуг. Аналіз форм анімаційної діяльності в туризмі дозволяє окреслити два основні типи анімації:

1) рекреаційна анімація – комплекс активізуючих культурно-розважальних програм, що сполучається з лікувально-оздоровчими програмами в межах рекреаційного закладу;

2) туристична анімація – туристична послуга, під час якої турист залучається до активної діяльності.

Підвищення ролі анімації у розвитку сучасного туризму визначається об'єктивними передумовами. Реалією сьогодення стало таке явище, як глобалізація.

У галузі міжнародного туризму глобалізація знаходить своє втілення у наступних напрямках:

- поява нових туристичних ринків;
- укрупнення туристичних підприємств;
- розширення міжнародної співпраці у галузі туризму;
- втілення єдиних міжнародних стандартів обслуговування туристів;
- розповсюдження глобальних комп'ютерних систем бронювання туристичних продуктів. Процес глобалізації, крім безумовних досягнень у світовій економіці, призводить до погіршення фізичного і духовного стану здоров'я людства.

До основних чинників, що викликають ці негативні явища щодо погіршення здоров'я людини, можна віднести наступні:

- бурхливий розвиток інформаційних технологій – обсяг інформації постійно зростає;
- нові та значно збільшені вимоги до кадрових ресурсів, що спонукає людей до більш інтенсивної праці;
- загострення конкуренції та зростання нестабільності в економіці, що також не найкращим чином відображаються на людині.

Привабливий з точки зору сучасного споживача туристичний продукт, крім традиційного розміщення та харчування, має включати додаткові елементи, спрямовані на задоволення потреб у розвагах, веселому проведенні дозвілля й емоційному розвантаженню. При цьому вважається, що рекреаційного ефекту досягнуто у випадку, якщо людина починає відчувати психофізіологічний комфорт та готовність сприймати нові навантаження. Подібне завдання,

безперечно, може виконати туристична подорож у співвідношенні з відповідно організованим анімаційним супроводом. Із трьох головних рекреаційних функцій (лікувальної, оздоровчої і пізнавальної) туристська анімація виконує безпосереднім чином дві функції – спортивно-оздоровчу і пізнавальну. Опосередковано у відповідних умовах виконується і лікувальна функція.

В практиці анімаційної справи для цільового конструювання анімаційних програм можна виділити наступні функції туристичної анімації:

- адаптаційна функція, яка дозволяє перейти від повсякденного середовища до вільного (дозвільного);
- компенсаційна функція, яка звільняє людину від фізичної та психологічної втоми повсякденного життя;
- стабілізуюча функція, яка створює позитивні емоції та стимулює психічну стабільність;
- оздоровча функція, яка спрямована на відновлення фізичних сил людини;
- інформаційна функція, яка надає можливість отримати нову інформацію про країну, регіон та людей;
- освітня функція, яка дозволяє набути і закріпити внаслідок яскравих вражень нові знання про оточуючий світ;
- удосконалююча функція, яка призводить до інтелектуального і фізичного удосконалення;
- рекламна функція, яка надає можливість через анімаційні програми зробити туриста носієм реклами про країну, регіон, туристичний комплекс, готель, туристичну фірму.

Виходячи з внутрішніх потреб, інтересів, рівня культури та існуючих можливостей, людина під час відпочинку може брати участь у найрізноманітніших видах анімаційної діяльності.

Слід зазначити, що програми з туристичної анімації готуються з урахуванням особливостей як окремих туристів, так і туристичних груп. До особистих характеристик туристів належать вік, стать, освіта, культурний рівень, темперамент, національність, віросповідання, соціальний статус. Вибір виду і форми програми в значній мірі залежить також від природно-кліматичної характеристики місця організації анімаційної діяльності. Можливі напрями анімаційної діяльності подані нами у таблиці 1.

З метою вивчення можливостей впровадження у практику вітчизняних туристичних підприємств, анімаційних заходів і програм наведено в даній статті власні спостереження досвіду одного з готелів Туреччини.

“Limak Lara Deluxe Hotel & Resort” складається з трьох і чотирьох поверхових будинків, з'єднаних між собою. В готелі 379 стандартних номерів, з них 5 двокімнатних сімейних номерів, 2 двокімнатних люкси, 4 спеціально обладнаних номери для інвалідів. Готель розташований у 70 км від аеропорту м. Анталія. Протягом дня для туристів пропонується розважальна програма, яку проводить анімаційна команда. Команда аніматорів складається з 35 осіб, до складу якої входять: генеральний менеджер анімації, шеф анімації, помічники шефа, хореограф, аніматори, декоратор і його помічники, дизайнери по костюмах для аніматорів.

Назви програм та їхні характеристики

Назва програми	Характеристика
<i>Анімаційні програми подієвого туризму</i>	святкові заходи
	карнавали
	фестивалі
	конкурси
<i>Театралізовані вистави</i>	народні свята
	рольові ігри
	рицарські турніри
	костюмовані бали
	спектаклі в історичних інтер'єрах
<i>Анімація в тематичних парках</i>	атракціони
	відвідування
	зустрічі з казковими героями
	подорожі в минуле і майбутнє
<i>Спортивна анімація</i>	альпінізм
	аквапланування
	бадмінтон
	бейсбол
	кеглі
	боулінг
	водні види спорту
<i>Готельна анімація</i>	дискотеки
	концерти
	сауна
	ресторани, бари

“Limak Lara Deluxe Hotel & Resort” – це готель клубного типу і тому більшість гостей – родини з дітьми. Для них існує безліч розваг. Дітей завжди можна залишити у міні-клубі, де за ними догляне анімаційна команда, що проведе безліч спортивно-розважальних заходів протягом дня. Це такий затишний дитячий куточок. У ньому працюють десять аніматорів з України та Туреччини.

Кожний аніматор проводить спортивні денні заходи, які починаються о 10:30 ранку й закінчуються о 18:30 вечора. Тобто туристи протягом дня можуть спробувати себе у волейболі, футболі, водному поло, стрільби з лука й інших видах спорту.

Наведемо приклад програми розважальних заходів у міні-клубі на тиждень (табл. 2).

Таблиця 2

Програма розважальних заходів у міні-клубі
“Limak Lara Deluxe Hotel & Resort”

Дні тижня	Година	Назва заходу
1	2	3
Понеділок	11:00	малювання
	15:00	вироблення масок з гіпсу; розмальовування масок
Вівторок	11:00	колаж, аплікація
	15:00	сімейний макіяж
Середа	11:00	пікнік на галявині
	15:00	спортивні олімпіади
Четвер	11:00	морська подорож на банані
	15:00	водний боулінг

1	2	3
П'ятниця	11:00	техніка виробів з бісеру
	15:00	розфарбовування обличчя
Субота	11:00	водна гімнастика
	15:00	катання на водних лижах
Неділя	11:00	виготовлення з ниток різних казкових персонажів
	15:00	похід до коней

Також двічі на день професійний хореограф проводить водну й степаєробіку. Дуже насиченою виглядає програма аніматорів у вечірній час. О 21:00 для дітей аніматори з міні-клубу проводять міні-диско, де діти разом з батьками можуть потанцювати, а потім ще поспівати. Після міні-диско аніматори запрошують туристів на вечірню шоу-програму.

У програмі беруть участь професійні групи танцівників, циркачів, фокусників, акробатів. Тричі на тиждень аніматори представляють свою гумористичну програму. Протягом усього відпочинку туристи можуть побачити декілька шоу-програм. Перелік анімаційних заходів і програм даного "Limak Lara Deluxe Hotel & Resort" можна було б продовжити, але вже наведені приклади свідчать про високий рівень організації анімаційної діяльності.

Таким чином, на основі зазначених вище теоретичних аспектів та на підставі власних спостережень організації анімаційного обслуговування на прикладі "Limak Lara Deluxe Hotel & Resort" ми маємо підстави висловити переконання в тому, що, на жаль, ще багато українських підприємств не усвідомлюють усієї важливості наявності анімаційних послуг для клієнтів, тому велика кількість вітчизняних туристів надають перевагу відпочинку за кордоном.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Розглядаючи перспективи і тенденції розвитку туризму в Україні, треба пам'ятати: туристичний попит безпосередньо залежить від таких факторів, як вільний час, платоспроможність населення і його бажання витратити кошти на туризм. Звісно, сучасна людина, отримуючи туристичні послуги, розраховує на задоволення своїх фізіологічних, психологічних і емоційних потреб. Добре організувати роботу анімаційної служби можна тільки за наявності достатньої матеріальної бази. Для проведення шоу-програм, спортивних ігор і інших розважальних заходів необхідні відповідне устаткування і реквізит. Завдання полягають також у визначенні основних складових моделі фахівця туристської анімації; визначенні оптимального співвідношення практичного та теоретичного навчання та основних методів у процесі підготовки організаторів туристського дозвілля.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байлик С. И. Вступление в анимацию гостеприимства : учеб. пособие / С. И. Байлик. – Х. : Прапор, 2006. – 160 с.
2. Гаранин Н. Менеджмент гостиничной и туристской анимации : учеб. пособие / Н. Гаранин, И. Бульгина. – М. : Советский спорт, 2003. – 128 с.
3. Гальперина Т. И. Режиссура курортно-досуговых программ в работе менеджера туристской анимации : учеб. пособие / Т. И. Гальперина. – М. : Советский спорт, 2006. – 168 с.
4. Килимистий С. М. Анімація в туризмі : навчальний посібник / Килимистий С. М. – К. : ФПУ, 2017. – 188 с.
5. Курило Л. В. Теория и практика анимации: 4.1. Теоретические основы туристской анимации : учеб. пособие / Л. В. Курило; Российская академия туризма. – М. : Советский спорт, 2006. – 296 с.
6. Лукьянова Л. Г. Рекреационные комплексы : учеб. пос. / Л. Г. Лукьянова, В. И. Цыбук. — К. : Вища шк., 2004. – 346 с
7. Проблеми міжнародного туризму : збірник наукових статей // Килимистий С. М. Анімаційні форми дозвілля: історичний аспект. – К. : ПП „ППНВ”, 2010. – 640 с.
8. Практика сучасного туризму: соціальна та економічна ефективність : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (Київ, 14 жовтня 2008 р.) // Міхо О. І. Підготовка фахівців сфери туризму до організації анімаційної діяльності. – К. : КУТЕП, 2009. – 488 с.
9. Стрельцов Ю. А. Культурология досуга : учеб. пособие / Ю. А. Стрельцов. – М. : МГУКИ, 2012. – 186 с.

REFERENCES

1. Bajlyk, S. Y. (2006), Vstuplenye v anymatsiyu hostepryymstva : ucheb. posobyе, Prapor, Kh., 160 s.
2. Haranyn N. and Bulyhyna Y. (2003), Menedzhment hostynychnoj y turystskoj anymatsyy : ucheb. posobyе, Sovetskyj sport, M., 128 s.
3. Hal'peryna, T. Y. (2006), Rezhysyura kurortno-dosuhovykh prohramm v rabote menedzhera turystskoj anymatsyy : ucheb. posobyе, Sovetskyj sport, M., 168 s.
4. Kylymystyj, S. M. (2017), Animatsiia v turyzmi : navchal'nyj posibnyk, FPU, K., 188 s.
5. Kurylo, L. V. (2006), Teoryia y praktyka anymatsyy: 4.1. Teoretycheskye osnovy turystskoj anymatsyy : ucheb. posobyе / Rossyjskaia akademyia turyzma, Sovetskyj sport, M., 296 s.

6. Luk'ianova, L. H. and Tsybukh, V. Y. (2004), *Rekreatsyonnye komplekсы : ucheb. pos., Vyscha shk., K.*, 346 s

7. Problemy mizhnarodnoho turizmu : zbirnyk naukovykh statej (2010), Kylymystyj, S. M. Animatsijni formy dozvillia: istorychnyj aspekt, PP „PPNV”, K., 640 s.

8. Praktyka suchasnoho turizmu: sotsial'na ta ekonomichna efektyvnist' : materialy mizhnarod. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 14 zhovtnia 2008 r.) (2009), Mikho, O. I. Pidhotovka fakhivtsiv sfery turizmu do orhanizatsii animatsijnoi diial'nosti, KUTEP, K., 488 s.

9. Strel'tsov, Yu. A. (2012), *Kul'turolohyia dosuha : ucheb. posobye, MHUKY, M.*, 186 s.